

ФІНАНСОВИЙ РИНОК УКРАЇНИ – СУЧАСНИЙ ПОГЛЯД НА СУТНІСТЬ ПОНЯТТЯ

*Благун П., к.е.н., викладач кафедри менеджменту та маркетингу
Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника,
м. Івано-Франківськ
вул. Шевченка, 57, м. Івано-Франківськ, 76018, Україна
blagun@email.ua*

У статті представлено сучасний погляд на розуміння поняття «фінансовий ринок», оскільки розвиток фінансових технологій поступово впливає на зміну парадигми його функціонування, відбувається поява нових фінансових інститутів, інститутів інфраструктури ринку, фінансових інструментів, а також розвиток форм альтернативного фінансування. На основі проведеної систематизації визначено, що термін «фінансовий ринок» в сучасній науковій літературі розглядається з трьох позицій, по-перше як механізм розподілу фінансових ресурсів, по-друге, як систему економічних відносин, по-третє як сукупність ринків та інститутів. В результаті проведення дослідження на відміну від розповсюдженої думки, що ринок фінансових послуг та фінансовий ринок є два самостійних ринки, в роботі обґрунтовано, що ринок фінансових послуг є частиною фінансового ринку, оскільки саме через надання фінансових послуг відбувається формування фінансових інструментів. Фінансовий ринок та ринок фінансових послуг мають спільних суб'єктів – фінансових посередників (банки, страхові компанії, недержавні пенсійні фонди, інвестиційні фонди, тощо), але водночас об'єкти цих двох ринків є різними, для фінансового ринку – це фінансові інструменти, а для ринку фінансових послуг – послуги. Через процес надання фінансових послуг фінансові посередники забезпечують виконання базової функції фінансового ринку, яка полягає в перерозподілі фінансових ресурсів в економіці, тим самим створюючи фінансові активи, зобов'язання, тощо, що є базою для формування фінансових інструментів. Враховуючи вплив фінтех на розвиток фінансового ринку в роботі запропоновано його авторське визначення як системи фінансових інститутів (суб'єкти ринку), які створюють умови для здійснення операцій з фінансовими інструментами економічних агентів (об'єкти ринку) з використанням відповідної інфраструктури та фінансових технологій. Метою функціонування фінансового ринку визначено трансферт потоків фінансових ресурсів в економіці на національному, субнаціональному та світовому рівнях, адекватна оцінка фінансових ризиків, та здатність до поглинання екзогенних та ендогенних шоків.

***Ключові слова:** фінтех, фінансові інструменти, фінансові інститути, ринок фінансових послуг, фінансова система, фінансові послуги.*

DOI: 10.21272/1817-9215.2019.2-2

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ

Розвиток сучасної економіки в першу чергу визначається станом фінансового ринку країни, оскільки саме він є центром, який забезпечує рух фінансових ресурсів між всіма економічними агентами, при цьому рух фінансових ресурсів опосередковується або через банківську систему або через фондовий ринок. Крім того саме фінансовий ринок на думку значної кількості як вітчизняних так і зарубіжних науковців, а також співробітників Міжнародного валютного фонду та інших міжнародних фінансових організацій сприяє економічному зростанню не лише на рівні окремих національних економік, а і є драйвером світової економіки. Дослідження стану та механізму функціонування фінансового ринку є основою «причинно-наслідкових зв'язків сучасного глобального ринкового простору, локальних і світових фінансових криз, а також є необхідними для стратегічного бачення розвитку економіки інформаційного суспільства» [1].

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ І ПУБЛІКАЦІЙ

Питання сутності фінансового ринку знаходиться в центрі уваги зарубіжних та вітчизняних науковців досить тривалий час. Серед робіт, присвячених сутності та наповненню дефініції фінансового ринку варто виокремити роботи Михалчинець Г.Т. [2], Клименко О.В. [3], Онишко С.В. [4], Коваленко Ю.М. [5], Школьник І.О. [6] Євлахової Ю.С. [7] та Кузнєцової Л.В. [8], Корнєєва В. [9], Квасницької Р. [10]. Як правило більшість з них надають визначення з точки зору функціонального підходу, водночас в роботах зарубіжних науковців таких як Ф.Аллена, Кс. Джи, О. Ковалевські

[11], Дж. Батса і А. Хоубена [12], Мишкіна Ф.С. [13], Хартмана П., Маддалоні Е., Мангенеллі С. [14], Ховелса П. та Бейна К. [15], Шіназі Г. [16], Мнючін С. та Філіпса К. [17], Дарскувайне В. [18] переважає інституційний підхід.

ПОСТАНОВКА ЗАВДАННЯ

Проте на сьогодні відсутнє не просто єдине розуміння даної дефініції, а і єдиний підхід. Водночас розвиток фінансових технологій поступово впливає на зміну парадигми функціонування фінансового ринку. Це проявляється у появі нових видів фінансових інститутів, а також інститутів інфраструктури ринку, крім того це призводить до появи нових фінансових інструментів, а також до появи нових форм альтернативного фінансування потреб як населення так і бізнесу, особливо малого та середнього. Все це вимагає не просто уточнення дефініції «фінансовий ринок», а пошуку нового її розуміння.

Метою статті є аналіз та систематизація існуючих поглядів на розуміння сутності поняття «фінансовий ринок» та його трансформацію під впливом розвитку сучасних фінансових технологій.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ ДОСЛІДЖЕННЯ

Не зважаючи на значний обсяг досліджень, що напрацьовані світовою фінансовою наукою, наразі фінансовий ринок знаходиться в стадії своєї трансформації, оскільки на нього має суттєвий вплив розвиток сучасних технологій. Саме останні видозмінюють конфігурацію фінансового ринку через розвиток нових фінансових інструментів, видозміну фінансових інститутів, в результаті чого змінюється сама система економічних відносин, яка тривалий час характеризувала сутність фінансового ринку.

Дослідженням сутності та ролі фінансового ринку в ринковій економіці приділяється значна увага в роботах як вітчизняних так і зарубіжних науковців вже досить тривалий час, але при цьому вони не втрачають своєї актуальності, а стають дедалі все більш значимими. Так ще в роботі «Теорія економічної рівноваги» Й.А. Шумпетер ще в першій половині ХХ ст. зазначає, що грошовий ринок, який він ототожнює з ринком капіталу «стає штабом капіталістичної економіки, звідки віддаються накази окремим її галузям, там по суті справи, обговорюються і приймаються плани подальшого розвитку» [19]. При цьому ключова роль відводиться саме банкам, які здатні через пропозицію грошей у вигляді кредитів стимулювати або ж стримувати і навіть зупиняти розвиток промисловості. Відмінною рисою ринку капіталу на думку Й.А. Шумпетера є те, що «якщо на інших народногосподарських ринках в період розвитку зберігається певна стабільність як попиту так і пропозиції, то тут кожен день відбуваються незвично великі коливання. ... З одного боку на нього впливають всі плани і прогнози, які тільки існують в народному господарстві, а з іншого – сукупність умов життя народу, всі події, що відбуваються в політиці, економіці та природі» [19].

Систематизація поглядів щодо сутності фінансового ринку представлена в таблиці 1.

Таблиця 1 – Систематизація підходів щодо розуміння фінансового ринку (авторська систематизація)

Автор	Визначення
1	2
Караваєва О.В. [20]	призначений для укладання угод між покупцями та продавцями фінансових ресурсів і являють собою сукупність ринків: фондового, кредитного, валютного та ринку дорогоцінних металів
Матковська Я.С. [21]	це особливий ринок на якому виграш продавця чи покупця відбувається за рахунок програшу іншої сторони, що особливо характерно для вторинних ринків і ринків фінансових похідних. Це відрізняє фінансовий ринок від будь-яких інших ринків товарів та послуг, на яких кожний учасник завжди отримує виграш у вигляді блага чи грошей

1	2
Мишкін Ф.С. [13]	включає в себе багато різних типів інститутів, таких як банки, страхові компанії, інвестиційні фонди, ринок акцій та облігацій, і т.д. всі з яких регулюються державою
Нікітіна Т.В., Репета- Турсунова А.В., [22]	система інститутів, із яких він складається (учасники ринку – інвестори, емітент цінних паперів, посередники- біржі, позабіржові організатори торгівлі, інфраструктура ринку – депозитарії, регістратори, розрахунково-клірингові організації; система економічних відносин, спрямованих на формування, розподіл і перерозподіл капіталу. фінансовим ринком є всі ринки, на яких на відміну від товарних ринків відбувається торгівля капіталом. (валютний ринок, ринок капіталів, ринок золота, страховий ринок)
Татарин Н.Б., Чоп Г.І. [23]	це механізм перерозподілу фінансових ресурсів між суб'єктами підприємницької діяльності, державою та населенням, між учасниками бюджетного процесу, деякими міжнародними фінансовими інституціями
Михалчинець Г.Т. [2]	є сукупністю злагоджених, взаємодоповнюючих і регульованих процесів та механізмів створення, накопичення, перетворення і руху грошових потоків між усіма суб'єктами економічного простору світу, а також визначає їх властивості щодо трансформації економічних процесів в умовах глобалізації
Клименко О.В. [3]	опосередковує розподіл грошових коштів між учасниками економічних відносин. за його допомогою мобілізуються вільні фінансові ресурси і спрямовуються тим суб'єктам економічних відносин, які мають потребу в них. головним чином фінансовий ринок забезпечує надходження коштів для розвитку сфери виробництва і послуг, а фактично фінансовий ринок, особливо довгостроковий його сегмент – ринок капіталу, в умовах ринкової економіки стає інструментом залучення і фінансування інвестицій в реальний сектор економіки
Онишко С.В. [4]	сполучна ланка через яку здійснюється рух фінансових ресурсів, а його основні функції полягають в акумулювання, русі і трансформації фінансових ресурсів в економіці держави. будучи оптимальним розподільчим механізмом, фінансовий ринок може забезпечити зниження фінансових ризиків і витрат руху капіталу, підвищити ефективність інвестиційних вкладень в умовах невизначеності та в підсумку стимулювати економічне зростання країни
Коваленко Ю.М. [5]	система економіко-правових відносин, що пов'язана з перерозподілом тимчасово-вільних фінансових ресурсів між домогосподарствами, фінансовими і нефінансовими корпораціями (квазікорпораціями), некомерційними організаціями, а також державою на основі взаємодії попиту і пропозиції цих ресурсів
Євлахова Ю.С. [7]	система економічних відносин, в якій здійснюються акумуляція та розподіл грошових коштів на основі двостороннього руху вартості між учасниками відтворювальних відносин в відповідно до об'єктивних ринкових законів і під впливом методів та інструментів регулювання з боку органів державної влади та саморегулювальних організацій
Кузнецова Л.В. [8]	сукупність економічних відносин, в процесі яких здійснюється купівля-продаж тимчасово вільних фінансових ресурсів домогосподарствами, суб'єктами господарювання, державою та іноземними суб'єктами з допомогою системи специфічних інструментів (послуг) фінансових посередників на основі взаємодії попиту і пропозиції
Школьник І.О. [6]	сукупність економічних відносин з приводу перерозподілу тимчасово вільних фінансових ресурсів між населенням, суб'єктами господарювання та державою через систему фінансових інститутів на основі взаємодії попиту та пропозиції фінансових активів
Корнєєв В., [9]	мережа інтегрованих фінансових інститутів, які реалізують контрактні відносини під час операцій з фінансовим капіталом через використання фінансових інструментів і впровадження фінансових послуг
Бейлі Р. [24]	фінансові ринки або ринки капіталу розглядаються як сукупність формальних та неформальних інститутів, що постійно розвиваються та слугують для обігу активами
Квасницька Р.С. [10]	у функціональному аспекті – як система економічних відносин; в аспекті просторово-граничних меж його функціонування – економічний простір; в організаційно-інституційному аспекті – сукупність інститутів
Хартман П., Маддалоні Е., Мангенеллі С. [14]	фінансова система визначається набором інституцій (ринків та посередників), через які домогосподарства, корпорації та уряди отримують фінансування для своєї діяльності та інвестують свої заощадження.

1	2
Ховелс П., Бейн К. [15]	фінансова система це сукупність ринків фінансових інструментів, населення та інститути, які приймають участь в торгах на таких ринках, а також регулятори та наглядові органи системи
Шіназі Г.Дж. [16]	фінансова система складається із декількох взаємопов'язаних елементів інфраструктури (правова система, платіжна система, система розрахунків та система обліку), установ (банки, компанії, що працюють з цінними паперами, інституційні інвестори), та ринків (фондова біржа, грошовий ринок та ринок похідних цінних паперів)
Мнючін С.Т., Філіпс К.С.[17]	фінансова система охоплює найрізноманітніші установи та послуги (депозитарна система, що охоплює банки, кредитні спілки, ощадні асоціації; ринок капіталу; небанківські фінансові установи, фінансові технології та фінансові інновації)
Дарскувайне В. [18]	фінансова система включає три головних компоненти: фінансові ринки, фінансові посередники, фінансові регулятори

На основі визначень наданих вітчизняними та зарубіжними науковцями та наведених в таблиці виокремлено такі ключові підходи: фінансовий ринок як механізм розподілу фінансових ресурсів, як система економічних відносин, як система інститутів та ринків. Окремо варто зазначити, що досить часто в дослідженнях закордонних авторів термін «фінансовий ринок» ототожнюється з терміном «фінансова система» (рис. 1).

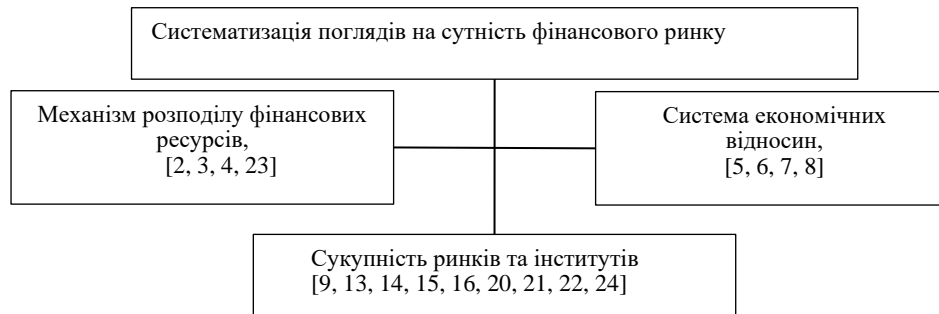

Рисунок 1 – Систематизація поглядів на сутність фінансового ринку (авторська розробка)

Визначення фінансового ринку як механізму розподілу фінансових ресурсів більш характерним є для вітчизняних науковців та науковців пострадянського простору. Відмінність між визначеннями, наведеними в роботах Татарин Н.Б. та Чоп Т.І. [23], Михалчинець Г.Т. [2], Клименко О.В. [3], Онишко С.В. [4] полягає в першу чергу в тому, що розглядається розподіл або фінансових ресурсів або грошових ресурсів, або грошових потоків, при цьому у всіх визначеннях зазначається, що фінансовий ринок має стимулювати економічне зростання країни. Онишко С.В. також зазначає, що фінансовий ринок може сприяти зниженню фінансових ризиків та витрат, пов'язаних з рухом капіталу [4]. Клименко О.В. звертає увагу на роль фінансового ринку у фінансуванні розвитку реального сектору економіки, що в сучасних умовах є вкрай важливим.

Трактування фінансового ринку як системи економічних відносин, що в роботах Коваленко Ю.М. [5], Школьник І.О. [6] Свлахової Ю.С. [7] та Кузнецової Л.В. [8] відображає його досить наближено до визначень як механізму розподілу фінансових ресурсів, оскільки практично у всіх визначеннях зазначається, що ці відносини виникають з приводу «розподілу», «перерозподілу», «купівлі-продажу» фінансових ресурсів. У визначенні Школьник І.О. [6] зазначається, що об'єктом купівлі продажу є фінансові активи, хоча на наш погляд більш правильним буде визначати об'єктами

фінансового ринку фінансові інструменти, адже фінансові активи як і фінансові зобов'язання відображаються в звіті про фінансовий стан (балансі) економічних агентів та є основою для формування фінансових інструментів. Відповідно до Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 13 «Фінансові інструменти» вони включають в себе фінансові активи, фінансові зобов'язання, інструменти власного капіталу і похідні фінансові інструменти [25]. Фактично фінансовий інструмент це контракт внаслідок якого у одного суб'єкта господарювання виникає фінансовий актив, а у іншого – фінансове зобов'язання або інструмент власного капіталу, про що зазначено у Міжнародному стандарті фінансової звітності 9 «Фінансові інструменти» [26]. Перелік фінансових інструментів досить широкий. Окрім вище зазначених нормативних документів визначення фінансових інструментів, які безпосередньо пов'язані з функціонуванням фондового ринку надано в Законі України «Про цінні папери та фондовий ринок» [27] – це цінні папери, строкові контракти (ф'ючерси), відсоткові строкові контракти (форварди), строкові контракти на обмін (на певну дату в майбутньому) у разі залежності ціни від відсоткової ставки, валютного курсу або фондового індексу (відсоткові, курсові чи індексні свопи), опціони, що дають право на купівлю або продаж будь-якого із зазначених фінансових інструментів, у тому числі тих, що передбачають грошову форму оплати (курсіві та відсоткові опціони). Виходячи з того, що фінансові інструменти є за своєю природою контрактом, то саме вони є об'єктом фінансового ринку, оскільки виникають лише при наявності економічних відносин між покупцем та продавцем.

В роботах вітчизняних науковців та особливо в зарубіжній науковій літературі досить поширеними є визначення фінансового ринку як системи інститутів та ринків, більшість з них ототожнюють фінансовий ринок з фінансовою системою, оскільки в економічно розвинених країнах саме фінансовий ринок є центром руху фінансових ресурсів та їх перерозподілу між всіма економічними агентами. Серед вітчизняних науковців варто відзначити роботи Корнеєва В. [9], Квасницької Р. [10], які визначають фінансовий ринок як сукупність фінансових інститутів. Крім того, в підтвердження нашого розуміння об'єкта ринку, у визначенні Корнеєва В. зазначено, що саме фінансові інститути «реалізують контрактні відносини під час операцій з фінансовим капіталом через використання фінансових інструментів і впровадження фінансових послуг» [9]. Таке саме твердження є і в роботі Ховелса П. та Бейна К. [15], які зазначають, що «фінансова система є сукупністю ринків фінансових інструментів». В роботах зарубіжних авторів Ф.Аллена, Кс. Джи, О. Ковалевські [11], Дж. Батса і А. Хоубена [12], Мишкіна Ф.С. [13], Хартмана П., Мадаллоні Е., Мангенеллі С. [14], Ховелса П. та Бейна К. [15], Шіназі Г. [16], Мньючін С. та Філіпса К. [17], Дарскувайне В. [18] визначення як правило відрізняються переліком фінансових інститутів та ринків. У визначенні Шіназі Г. [16] акцент зроблено також на елементах інфраструктури, і зазначено, що фінансова система складається з елементів інфраструктури установ та ринків. В роботі Мньючін С. та Філіпса К. [17] зазначено також, що фінансова система охоплює установи та послуги.

На нашу думку послуги не є об'єктом фінансового ринку. З точки зору Закону України «Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг» «фінансова послуга – це операції з фінансовими активами, що здійснюються в інтересах третіх осіб за власний рахунок чи за рахунок цих осіб, а у випадках, передбачених законодавством, - і за рахунок залучених від інших осіб фінансових активів, з метою отримання прибутку або збереження реальної вартості фінансових активів» [28].

В цьому контексті варто зазначити, що окремі вітчизняні науковці в своїх роботах не розмежовують фінансовий ринок та ринок фінансових послуг, зокрема це простежується в роботах Голуб С.М. [29], Онікієнко О.В., Передерієва С.О. [30]. В частині досліджень, що проводяться навколо існування взаємозв'язку між фінансовим ринком та ринком фінансових послуг можна виокремити публікацію Дубини М.В., який робить висновок, що існують різні варіанти кореляції між зазначеними ринками,

а саме: «ринок фінансових послуг та фінансовий ринок є тотожними поняттями і не відрізняються між собою, ринок фінансових послуг та фінансовий ринок не є тотожними між собою за своєю природою і мають суттєві відмінності. У такому випадку розглянуто декілька варіантів взаємодії між цими ринками: ринок фінансових послуг та фінансовий ринок відмінні між собою і є рівнозначними ринками у межах фінансової системи держави; фінансовий ринок містить у своїй структурі ринок фінансових послуг, що, відповідно, виступає одним з його компонентів; ринок фінансових послуг є за своєю природою більш змістовним поняттям і включає фінансовий ринок у свою структуру» [31].

Ми вважаємо, що ринок фінансових послуг є частиною фінансового ринку, його фронт-офісом, оскільки саме через надання фінансових послуг відбувається формування фінансових інструментів, фактично фінансовий ринок та ринок фінансових послуг мають спільних суб'єктів – фінансових посередників (банки, страхові компанії, недержавні пенсійні фонди, інвестиційні фонди, тощо), але водночас об'єкти цих двох ринків є абсолютно різними, для фінансового ринку – це фінансові інструменти, а для ринку фінансових послуг – послуги. Через процес надання фінансових послуг фінансові посередники забезпечують виконання базової функції фінансового ринку, яка полягає в перерозподілі фінансових ресурсів в економіці, тим самим створюючи фінансові активи, зобов'язання, тощо, що є базою для формування фінансових інструментів. З іншого боку саме ефективне функціонування фінансового ринку, його суб'єктів та об'єктів забезпечує і надання якісних послуг.

Наразі відбувається зміна парадигми функціонування фінансового ринку під впливом розвитку сучасних фінансових технологій (далі - фінтех). Такі зміни є цілком об'єктивними в умовах формування цифрової економіки. Це знаходить своє відображення і у функціонуванні суб'єктів фінансового ринку, у появі нових фінансових інструментів – об'єктів ринку, в кардинальних змінах, що відбуваються в його інфраструктурі, і це суттєво впливає на розвиток фінансового регулювання, діяльність фінансових регуляторів та об'єктивну необхідність перегляду законодавчої бази, з метою пошуку нових інструментів регулювання нових фінансових відносин.

На нашу думку фінансовий ринок – це система фінансових інститутів (суб'єкти ринку), які створюють умови для здійснення операцій з фінансовими інструментами економічних агентів (об'єкти ринку) з використанням відповідної інфраструктури та фінансових технологій. Метою функціонування фінансового ринку є трансферт потоків фінансових ресурсів в економіці на національному, субнаціональному та світовому рівнях, адекватна оцінка фінансових ризиків, та здатність до поглинання екзогенних та ендогенних шоків. Таке визначення, на відміну від проаналізованих та систематизованих вище враховує зміни, що відбуваються в функціонуванні фінансового ринку в умовах цифрової економіки, а також сучасні вимоги щодо основних завдань його функціонування на всіх рівнях економічних відносин – це забезпечення фінансової стабільності через здатність до абсорбції шоків.

ВИСНОВКИ

У статті представлено сучасний погляд на розуміння поняття «фінансовий ринок». На основі проведеної систематизації визначено, що термін «фінансовий ринок» в сучасній науковій літературі розглядається з трьох позицій, по-перше як механізм розподілу фінансових ресурсів, по-друге, як систему економічних відносин, по-третє як сукупність ринків та інститутів. В результаті проведення дослідження на відміну від розповсюдженої думки, що ринок фінансових послуг та фінансовий ринок є два самостійних ринки, в роботі обґрунтовано, що ринок фінансових послуг є частинною фінансового ринку. Фінансовий ринок та ринок фінансових послуг мають спільних суб'єктів – фінансових посередників (банки, страхові компанії, недержавні пенсійні фонди, інвестиційні фонди, тощо), але водночас об'єкти цих двох ринків є різними, для фінансового ринку – це фінансові інструменти, а для ринку фінансових послуг –

послуги. Через процес надання фінансових послуг фінансові посередники забезпечують виконання базової функції фінансового ринку, яка полягає в перерозподілі фінансових ресурсів в економіці, тим самим створюючи фінансові активи, зобов'язання, тощо, що є базою для формування фінансових інструментів. Враховуючи вплив фінтех на розвиток фінансового ринку в роботі запропоновано авторське визначення фінансового ринку.

SUMMARY

The article presents a modern view of understanding of "financial market" concept, as the development of financial technologies gradually influences the change of paradigm of its functioning, new financial institutions, institutions of market infrastructure, financial instruments are emerging, as well as the development of forms of alternative financing. On the base of the systematization, it is determined that the term "financial market" in the current scientific literature is considered from three positions, first as a mechanism of distribution of financial resources, secondly, as a system of economic relations, and thirdly as a set of markets and institutions. As a result of the research on the contrary to the popular opinion that the financial services market and the financial market are two separate markets, it has been substantiated that the financial services market is a part of the financial market, because financial instruments are formed through the provision of financial services. The financial market and the market of financial services have common subjects - financial intermediaries (banks, insurance companies, non-government pension funds, investment funds, etc.), but at the same time the objects of these two markets are different. Financial instruments are objects for financial markets, and services – for the market of financial services. Through the process of financial services providing, financial intermediaries ensure the fulfilment of the basic function of the financial market, which is the redistribution of financial resources in the economy, thereby creating financial assets, liabilities, etc., which is the basis for the formation of financial instruments. Taking into account of the impact of fintech on the development of the financial market, author's definition was presented in this work as a system of financial institutions (market subjects), which create the conditions for transactions with financial instruments of economic agents (market objects) using appropriate infrastructure and financial technologies. Transfer of flows of financial resources in the economy at national, subnational and global levels, adequate assess of financial risks and ability to absorb exogenous and endogenous shocks were determined as a purpose of the functioning of the financial market.

Keywords: *fintech, financial instruments, financial institutions, financial services market, financial system, financial services..*

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Рязанова Н.С. Финансовый рынок как экономическая категория: ее характерные черты, общественное назначение и функции в современном информационном обществе. Проблемы экономики. 2015. 1. С. 299-312.
2. Михалчинець Г.Т. Інфраструктура фінансового ринку України: основні тенденції розвитку. Науковий вісник Мукачівського державного університету. Серія Економіка. 2018. 2 (10). С. 28-34.
3. Клименко О.В. Теоретичне визначення сутності й структури фінансового ринку. Інвестиції: практика та досвід. 2013. 19. С. 42-45.
4. Регулятивний потенціал фінансового ринку в умовах глобальних викликів: монографія / за заг. ред. д.е.н., проф. С.В. Онишко, Ірпінь, Вид-во Національного університету ДПС України. 2016. 452 с.
5. Коваленко Ю.М. Інституціоналізація фінансового сектору економіки : монографія. Ірпінь, НУДПСУ. 2013. 608 с.
6. Школьник І.О. Стратегія розвитку фінансового ринку України [Текст] : дис... д-ра екон. наук: 08.00.08; Державний вищий навчальний заклад "Українська академія банківської справи Національного банку України". Суми, 2008. - 440 арк.
7. Евлахова Ю. С. Понятие финансового рынка с позиций современной теории финансов. Финансовый журнал. 2011. № 3. С. 81-92.
8. Кузнецова Л. В. Теоретико-методологічні засади фінансової діяльності банку: монографія Видавництво «Атлант», 2009. – 324 с.
9. Корнєв В. В. Управління кредитними та інвестиційними потоками капіталу : автореф. дис. ... д-ра екон. наук : 08.04.01. К., 2004. 42 с.
10. Квасницька Р.С. Формування та використання інвестиційного потенціалу інститутів фінансового ринку України. дис. ... д-ра екон. наук : 08.00.08. Київ, 2016. 605 с.
11. Allen F., Gu X., Kowalevski O. Financial Structure, Economic Growth and Development. Working paper series. IESE School of Management. 2017-ACF-04. 70 p.
12. Bats J., Houben A. Bank-based and market-based financing: implications for systemic risk. DNB Working Paper. 2017. 577. 27 p.
13. Mishkin F.S. The Economics of Money, Banking, and Financial Markets. Pearson, 2015, 704 p.
14. Hartmann P., Maddaloni A., Manganello S. The euro area financial system: structure, integration and policy initiatives. Oxford Review of Economic Policy. 2003. № 19 (1). P. 180-213.
15. Howells P., Bain K. The Economics of Money, Banking and Finance: A European Text. Financial Times, Prentice Hall, 2008, 656 p.
16. Schinasi G. J. Preserving Financial Stability. International Monetary Fund. Economic Issues. 2005. 36. 30 p.

17. Mnuchin S.T., Phillips C.S. A Financial System That Creates Economic Opportunity. Capital markets. U.S. Department of the Treasury. 2017. 232 p.
18. Darškuvienė V. Financial Markets. Vytautas Magnus University. 2010. 140 p.
19. Шумпетер Й.А. Теория экономического развития. Капитализм, социализм и демократия. М.: Эксмо, 2008. 225 с.
20. Караваева Е.В. Рынок финансовых услуг и его место в структуре финансового рынка. Известия Российского государственного педагогического университета им. А.И. Герцена. 2008. С. 122-127.
21. Матковская Я.С. Новый взгляд на природу финансовых рынков: преамбула инновационного подхода. Финансы и кредит. 2014. 10 (586). С. 2-10.
22. Никитина Т.В., Репета-Турсунова А.В. Финансовые рынки и финансово-кредитные институты: Уч. Пособие. СПб. Изд-во СПбГЭУ, 2014. 115 с.
23. Татарин Н.Б., Чоп Т.І. Проблеми фінансового ринку України та шляхи їх подолання. Економіка і суспільство. 2018. 19. С. 1169-1174.
24. Bailey R. E. The Economics of Financial Markets. Cambridge University Press, 2014. 514 p.
25. Про затвердження Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 13 «Фінансові інструменти» : Наказ Міністерства фінансів від 30.11.2001. № 559. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1050-01>
26. Міжнародний стандарт фінансової звітності 9 «Фінансові інструменти». URL : https://www.minfin.gov.ua/uploads/redactor/files/IFRS_9_Ukrainian-compressed.pdf
27. Про цінні папери та фондовий ринок : Закон України від 23.02.2006. № 3480-IV. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3480-15>
28. Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг. Закон України від 12.07.2001 № 2664-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2664-14/ed20190207>
29. Голуб С.М. Тенденції та особливості розвитку фінансових ринків світу та України. Наукові праці НДФІ. 2016. 1 (74). С. 126-136.
30. Онікієнко О.В., Передерієва С.О. Сутність фінансового ринку, його роль у фінансовій системі та перспективи розвитку. Вісник Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля. 2014. 8 (215). С. 127-134.
31. Дубина М.В. Дослідження особливостей взаємозв'язку фінансового ринку та ринку фінансових послуг. Інвестиції: практика та досвід. 2016. 18. С. 21-26.